Financování sociálních služeb ve Zlínském kraji

Uherské Hradiště, 10. června 2022

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Obsah

1. Systém financování sociálních služeb v ČR
2. Zasazení financování sociálních služeb do legislativního rámce
3. Role kraje a obcí v systému financování SSL
4. Pověřovací akt, kumulace veřejných podpor
5. Principy financování, vyrovnávací platba, struktura zdrojů
6. Příspěvky obcí SO ORP Uherské Hradiště na financování SSL v ZK

Sociální služby (dále jen „SSL“)

SSL vymezuje zákon č. 108/2006 Sb., a vyhl. č. 505/2006 Sb.
Není možné poskytovat sociální služby bez registrace.
Evidence: MPSV, Registr poskytovatelů SSL (veřejný)

Systém financování sociálních služeb od 1.1.2015

MPSV

- vyhlašuje dotační řízení pro kraje na podporu SSL.
- vydává rozhodnutí o dotaci kraji na základě objemu finančních prostředků schválených ve státním rozpočtu.

Zlínský kraj

- podává žádost o dotaci ze státního rozpočtu MPSV.
- vyhlašuje dotační řízení pro poskytovatele SSL.
- poskytovatelé SSL podávají žádosti **kraji**.
- dotace jsou s ohledem na přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu poskytovatelům SSL poskytovány **krajem** dle veřejnoprávních smluv příp. rozhodnutí o poskytnutí příspěvku na provoz.
- provádí kontrolu poskytnutých finančních prostředků.
- provádí vyúčtování se státním rozpočtem.

Celý systém financování SSL musí být v souladu s těmito dokumenty

Legislativa upravující systém financování SSL

- **Předpisy EU o veřejné podpoře** – např. Rozhodnutí komise č. 2012/21/EU.

- **Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, § 101a** – povinnost krajů postupovat v souladu s pravidly EU o veřejné podpoře nebo v souladu se zákonem o veřejných zakázkách; rozhodování o poskytnutých finančních prostředcích svěřeno zastupitelstvu kraje.

- **Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech** a obměně některých souvisejících zákonů – na základě tohoto zákona MPSV vydává rozhodnutí o poskytnutí dotace krajům.

- **Nařízení vlády č. 98/2015 Sb., o provedení § 101a zákona o sociálních službách** – neuznatelné náklady, termín pro podání žádosti kraje.

- **Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů** – forma poskytování prostředků z rozpočtů krajů: dotace / příspěvek na provoz.

Další dokumenty upravující systém financování SSL

- **Metodika MPSV:**

  aktualizovaná pro daný rok

- **Podmínky pro stanovení finanční podpory:**

  jsou nezbytnou součástí Žádosti ZK o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu, kterou kraj předkládá MPSV nejpozději do 31.7. kalendářního roku, který předchází roku, na který se dotace žádá.

- **Programy pro poskytování finanční podpory:**

  upravují postup při zpracování, podávání a posuzování „Žádosti poskytovatelů sociálních služeb o finanční podporu z rozpočtu ZK“ a rozpracovávají pravidla a postup pro stanovení výše finanční podpory.

Úloha a postavení kraje a obce v systému financování sociálních služeb

Úloha kraje

Dle zákona o krajích (zákon č. 129/2000 Sb.)

… Kraj pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. …

Dle zákona o sociálních službách (z. č. 108/2006 Sb.)

- Odpovědný za zajištění dostupnosti SSL na svém území
  - Plánování (SPRSS)
  - Vytváření sítí (Krajské sítě)
  - Odpovědnost za režim VP v rámci sítě
- Poskytovatel podpor
  - Státní rozpočet (§ 101a ZSS + ESIF)
  - Územní rozpočet

Úloha obce

Dle zákona o obcích (zákon č. 128/2000 Sb.)

… Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem. .. Obec v samostatné působnosti pečuje o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. …

Dle zákona o sociálních službách (z. č. 108/2006 Sb.)

- Zjišťování potřeb – spoluvytváření sítě sociálních služeb.
  - Spolupráce s krajem při tvorbě SPRSS.
  - Spoluvytváření podmínek pro zajištění potřeb osob na území obce.
- Může poskytnout účelové dotace k financování běžných výdajů sociálních služeb.

Procesní kroky a zásady pro poskytnutí veřejných zdrojů

Podpora je v režimu služeb SGEI – služby obecného hospodářské zájmu

- Krajské pověření – obec přistupuje
- Pověření MPSV – obec přistupuje
- Obec vydá sama pověření / přebírá povinnosti členského státu za slučitelnou VP

Znaky přerozdělování veřejných prostředků

- Transparentnost, rovnost
- Stejné podmínky pro všechny poskytovatele sociálních služeb bez rozdílu právní formy (nediskriminace)
- Z důvodu docílení přistupujeme k rozdělení přes vyhlašování programů (zdroje z MPSV – kapitola 313, vlastní zdroje ZK)

Pověřovací akt

Pověření

- je akt, kterým je poskytovatel SSL pověřen k poskytování služeb obecného hospodářského zájmu pro zajištění dostupnosti SSL na území Zlínského kraje.
- **Pověření obsahuje následující údaje:**
  - identifikační údaje kraje jako pověřovatele
  - identifikace poskytovatele SSL
  - identifikace sociální služby
  - časové období
  - odkaz na Rozhodnutí EU a schválené dokumenty kraje
  - popis kompenzačního mechanismu a parametrů pro výpočet vyrovnávací platby (odkaz na Podmínky)
  - podpis pověřovatele a pověřovaného

Kumulace veřejných podpor

- V případě spolupráce financování ze strany více institucí veřejné správy (např. kraje a obce) postačuje pouze jedno Pověření.

  Není třeba, aby Pověření realizovala každá zainteresovaná instituce zvlášť.

V praxi to znamená:

- V případě Pověření krajem není nutné, aby obec, která se bude na financování příslušné sociální služby (poskytování vyrovnávací platby) podílet, daný subjekt samostatně pověřovala.

  Postačuje, pokud bude veřejné prostředky poskytovat s odkazem na krajské Pověření.

Kumulace veřejných podpor – ŘEŠENÍ

1. **Obec se připojí ke krajskému Pověření a akceptuje podmínky stanovené krajem**
   - Tzn., že obec použije i totožné indikátory (výkonové měřítko), jaké má Zlínský kraj uvedené v Programu k zajištění dostupnosti.
   - Ze smluvního vztahu, který obec uzavře s poskytovatelem sociální služby, musí být zřejmé:
     - Zda přistupuje k veškerým podmínkám týkající se indikátoru uvedených ve smluvním vztahu, který uzavřel s poskytovatelem kraj (tj. včetně % naplnění indikátoru a sankce za nenaplnění výše indikátoru).
     - V případě, že obec požaduje naplnění jiných podmínek týkajících se indikátoru uvedených ve smluvním vztahu, který uzavřel s poskytovatelem kraj, musí obec své podmínky uvést do smluvního vztahu, který uzavře s poskytovatelem.
   - Finanční podpora by měla být poskytnuta formou dotace a ne darem (pozor na duplicitní platbu jednoho nákladu ze dvou zdrojů, tj. např. Zlínský kraj + obec).

Kumulace veřejných podpor – ŘEŠENÍ

2. **Obec se připojí ke krajskému Pověření a akceptuje pouze režim vyrovnávací platby**
   - Tzn., že další podmínky, např. neuznatelné náklady, indikátor (výkonové měřítko) si obec stanoví dle vlastních pravidel.
   - Indikátor obce bude jiný než má Zlínský kraj. V případě stejného indikátoru bude jeho výše nad rámec výše, kterou má Zlínský kraj uvedenou v Programu k zajištění dostupnosti.

3. **Obec se nepřipojí ke krajskému Pověření**
   - Tzn., že obec poskytuje finanční podporu na kapacity a sociální služby, které nejsou zahrnuty v síti Zlínského kraje, ale má je zahrnuty ve vlastní síti.
   - V tomto případě si obec zajišťuje veškerou agendu s tím spojenou včetně vlastního Pověření.

PŘÍKLAD - Počet lůžkodnů

- **Druh sociální služby:** Domovy pro osoby se zdravotním postižením
- **Jednotka:** Lůžko
- **Kapacita zařazená v Základní síti Akčního plánu 2021:** 20 lůžek
- **Indikátor (výkonové měřítko):** Počet lůžkodnů *(zkratka: A)*
- **Maximální výše indikátoru/kapacita AP 2021/rok:** 365 dnů x 20 lůžek = 7.300 lůžkodnů
- **Obložnost:** 95 %
- **Minimální výše indikátoru/lůžko/rok:** 365 dnů * 95% ≐ 346 lůžkodnů
- **Minimální výše indikátoru/kapacita AP 2021/rok:** 346 lůžkodnů x 20 lůžek = **6.920 lůžkodnů**

Zlínský kraj: Ve své uzavřené Veřejnoprávní smlouvě/vydaném Rozhodnutí zaváže poskytovatele sociální služby k naplnění indikátoru minimálně ve výši **6.920 lůžkodnů**.

Obec:

1. **Připojí se ke krajskému Pověření a akceptuje podmínky stanovené krajem:** Obec použije totožný indikátor, tj. lůžkoden. V úvodním ustanovení smluvního vztahu, který obec uzavře s poskytovatelem sociální služby, bude ošetřena vazba na smluvní závazek kraje, tzn. že obec poskytuje finanční podporu na stejný indikátor a stejnou výši jako Zlínský kraj, tj. na **6.920 lůžkodnů**, a to buď včetně veškerých podmínek kraje (tj. včetně % naplnění indikátoru a sankce za nenaplnění výše indikátoru) nebo s uvedením svých podmínek.

2. **Připojí se ke krajskému Pověření a akceptuje pouze režim vyrovnávací platby:** Indikátor včetně jeho výše si obec stanoví dle vlastních pravidel → bude jiný než má Zlínský kraj. V případě stejného indikátoru bude jeho výše nad rámec výše, kterou má stanovenou Zlínský kraj **(tj. např.: 365 dnů * 100% obložnost = 365 lůžkodnů/rok → 365 – 346 = 19 lůžkodnů/lůžko/rok = zůstatek pro obec)**.

3. **Nepřipojí se ke krajskému Pověření:** Obec dle vlastních pravidel podporuje kapacity, které má zařazené ve vlastní síti (tj. ty, které nejsou zařazeny v síti Zlínského kraje).

Vyrovnávací platba - příklad – výpočet optimální výše vyrovnávací platby

Domov pro seniory (1 – 100 lůžek)

- Počet lůžek 29
- Požadavek poskytovatele 8.450.980 Kč
- ON 490 000 Kč

1. Modelace obvyklých nákladů:	490 000 x 29 lůžek	= 14.210.000 Kč
2. Modelace obvyklých výnosů:		
▪ **Uživatelé:**	211.4507 Kč/jed. x 29 lůžek	= 6.132.050 Kč
▪ **FZP:**	21.000 Kč/jed. x 29 lůžek	= 609.000 Kč
▪ **Ostatní:**	13.080 Kč/jed. x 29 lůžek	= 379.320 Kč
▪ **ÚSC:**	24.500 Kč/jed. x 29 lůžek (1/3 Kraj – 241.570 Kč, 2/3 Obce – 468.930 Kč)	= 710.500 Kč

- **SR:** 14.210.000 Kč – 6.132.050 Kč – 609.000 Kč – 379.320 Kč – 710.500 Kč **= 6.379.130 Kč**

Dopady výpadku zdroje „obce“:

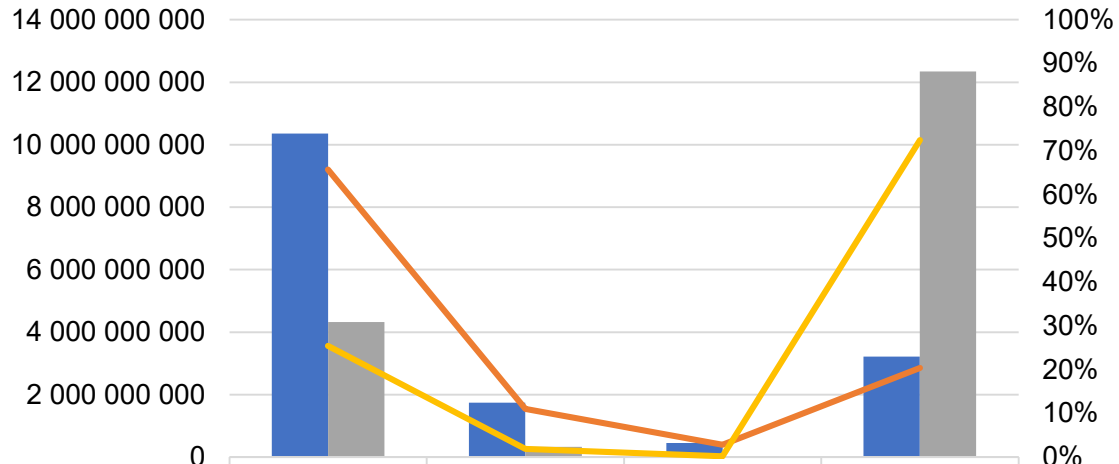
- Snižuje základ pro výpočet „obvyklých výnosů“ pro další rok – **tzn. zvyšování podílu SR**
- Poskytovatel musí v daném roce shánět peníze z jiných zdrojů – **pokud neseženo je zde riziko ztráty**
- Menšímu počtu uživatelů nebo v menším rozsahu, nižší kvalita, nejhorší variantou je pak ukončení služby

Zdroj financování ÚSC - určení ideálního poměru financování z rozpočtů obcí a kraje

Z jakých příjmů rozpočtu stanovit podíl spolufinancování SSL?

- Je třeba brát v úvahu odlišnou strukturu rozpočtů obcí a kraje, resp. jejich příjmů.
- Na financování SSL z rozpočtu ÚSC lze použít zejména prostředky z **daňových příjmů** obce, kraje.
- Ačkoliv je výše všech příjmů rozpočtů obcí ZK a rozpočtu Zlínského kraje srovnatelná, příjmy kraje tvoří z významné části přijaté transfery, které jsou účelově vázané a nelze je na financování SSL využít.

Příjmy rozpočtů obcí ZK a rozpočtu Zlínského kraje, r. 2021

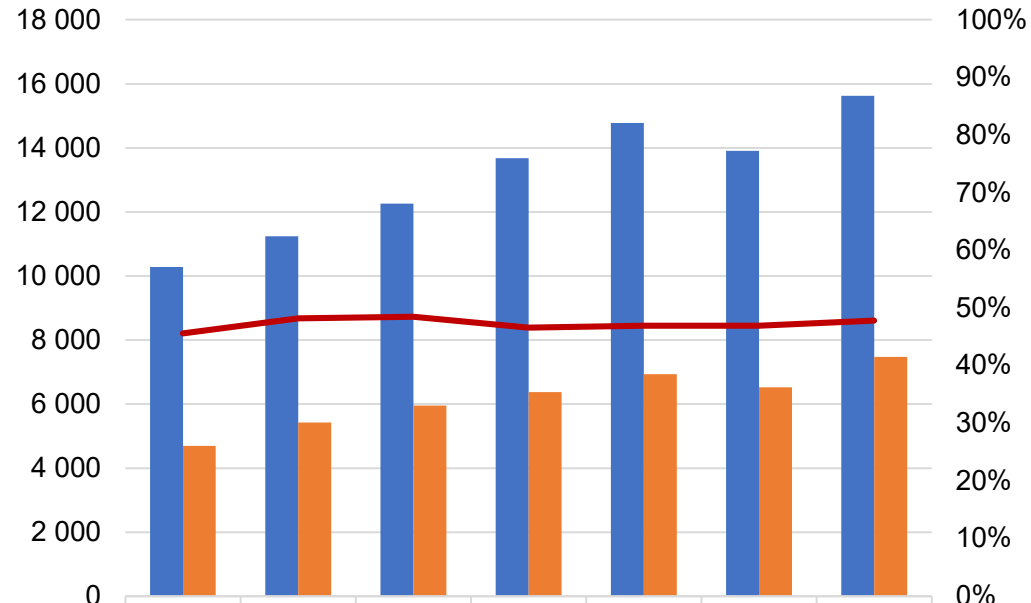
	Daňové příjmy	Nedaňové příjmy	Kapitálové příjmy	Přijaté transfery
obce ve ZK	10 361 560 996	1 741 303 628	450 555 372	3 214 916 846
ZK	4 327 924 135	326 737 608	38 347 406	12 342 110 003
podíl na celkových příjmech obcí	65,7%	11,0%	2,9%	20,4%
podíl na celkových příjmech kraje	25,4%	1,9%	0,2%	72,5%

Zdroj dat: MF ČR – Monitor veřejných financí

Určení ideálního poměru financování z rozpočtů obcí a kraje

- Pro srovnání možností financování služeb z rozpočtů obcí a kraje je třeba se zaměřit na **vybrané daňové příjmy** obcí a krajů, které jsou jim zaručeny zákonem a jsou nezávislé na aktivitě ÚSC.
- Zlínský kraj získává z daní přibližně 47 % toho, co získávají obce na jednoho svého obyvatele.
- Při zachování stejné úrovně financování SSL z rozpočtů obcí a kraje a s respektováním odlišné relativní síly jejich rozpočtů (v přepočtu na obyvatele) by tedy obce měly na SSL vynakládat přibližně 2x více prostředků než kraj.

Příjmy ze sdílených daní obcí a kraje (DPH, DzP FO, DzP PO), přepočet na 1 obyvatele

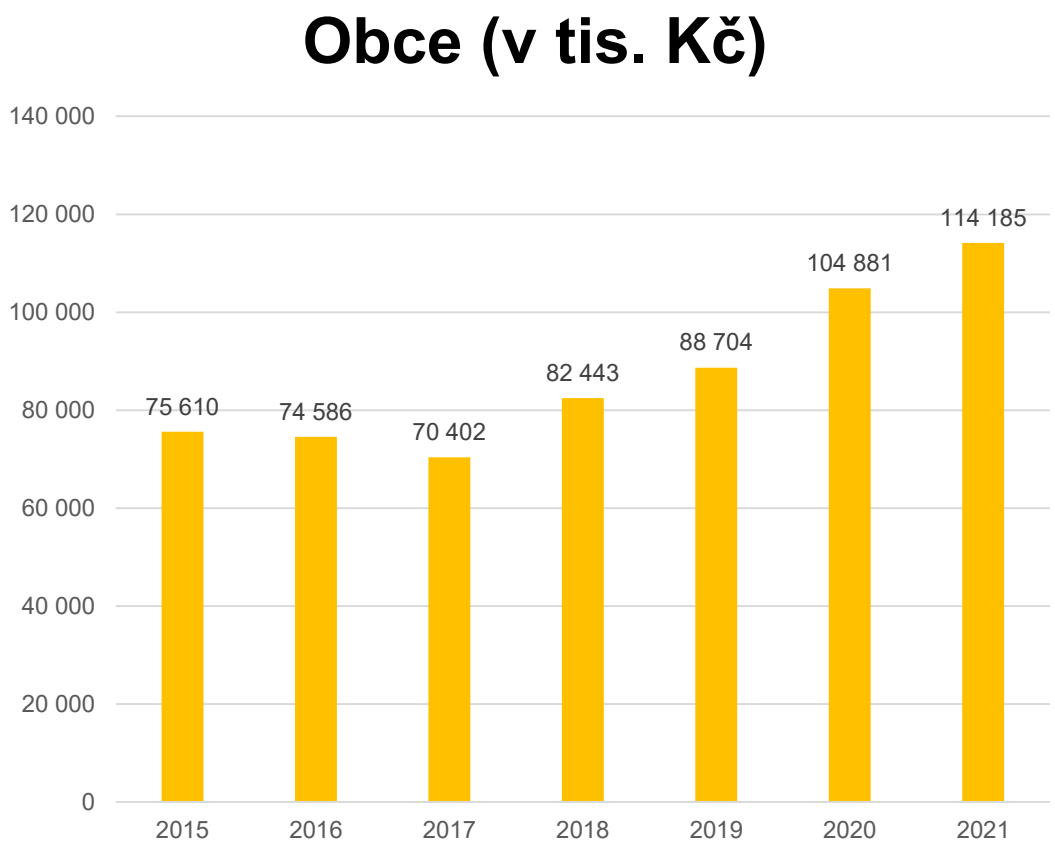

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Median obcí ZK	10 277	11 242	12 262	13 681	14 778	13 903	15 622
Zlínský kraj	4 690	5 423	5 950	6 376	6 938	6 518	7 471
Zlínský kraj vs median obcí	45,6%	48,2%	48,5%	46,6%	46,9%	46,9%	47,8%

Zdroj dat: MF ČR – Monitor veřejných financí

Zdroj Obce a Zlínský kraj
Vývoj financování SSL 2015 – 2021

Zdroj dat: KISSoS

Zdroj Obce a Zlínský kraj
Vývoj financování SSL 2015 – 2021

Vývoj podílu zdroje Obce a Zlínský kraj na celkových zdrojích SSL v letech 2015 – 2021

Obce 4,3% → 3,6% Zlínský kraj 1,2% → 3,8%

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Zlínský kraj	1,2%	1,4%	0,9%	1,0%	1,7%	2,7%	3,8%
Obce	4,3%	4,0%	3,3%	3,3%	3,3%	3,7%	3,6%

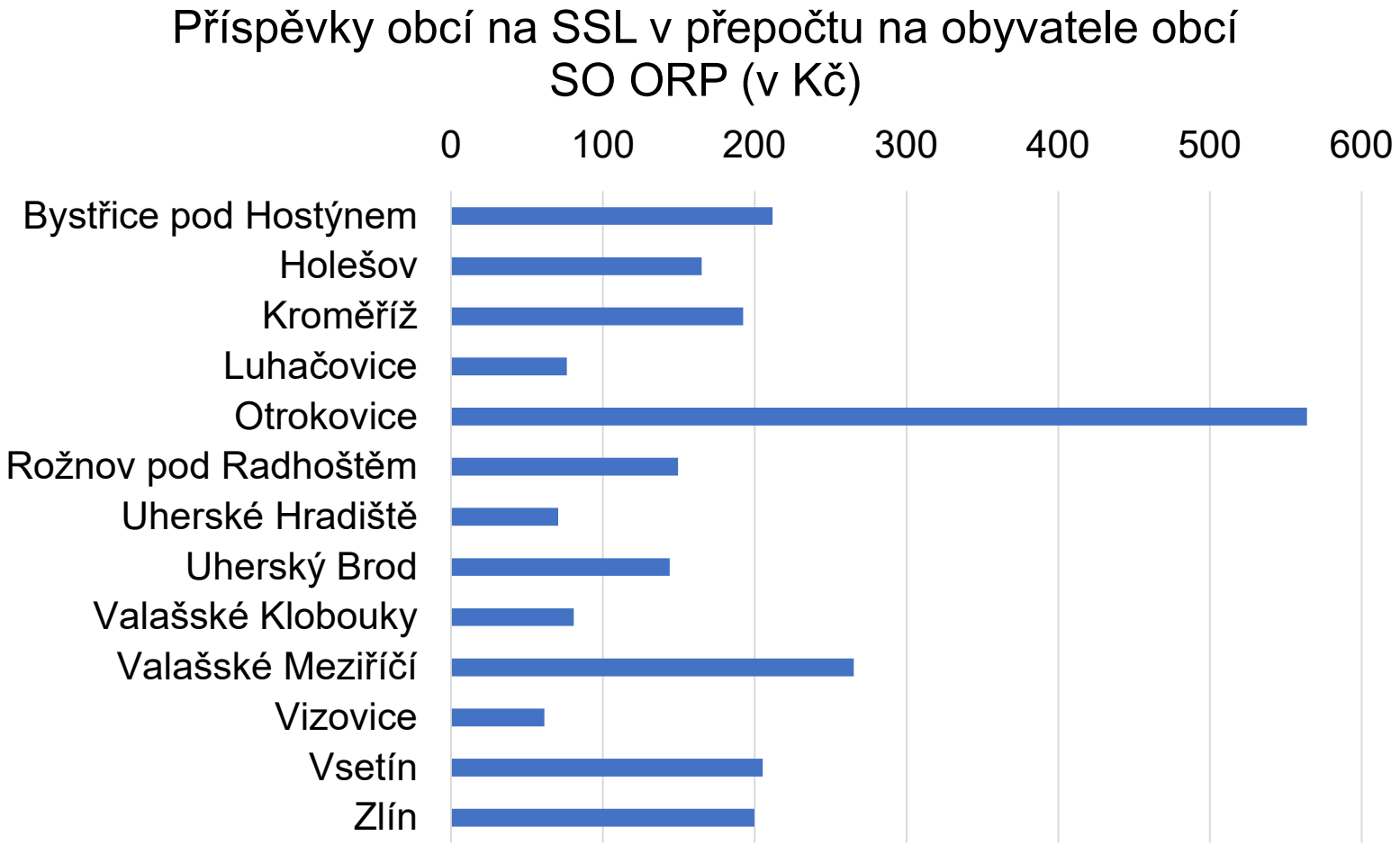
Růst objemu finančních prostředků zdroje Obce a Zlínský kraj v letech 2015 – 2021 podílejících se na financování SSL (2015 = 100%)

Obce → 151% Zlínský kraj → 589%

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Zlínský kraj	100,0%	124,6%	90,0%	126,4%	229,8%	377,7%	588,9%
Obce	100,0%	98,6%	93,1%	109,0%	117,3%	138,7%	151,0%

Zdroj dat: KISSoS

Financování sociálních služeb 2020 – obce dle SO ORP

Zdroj dat: OKslužby - poskytovatel

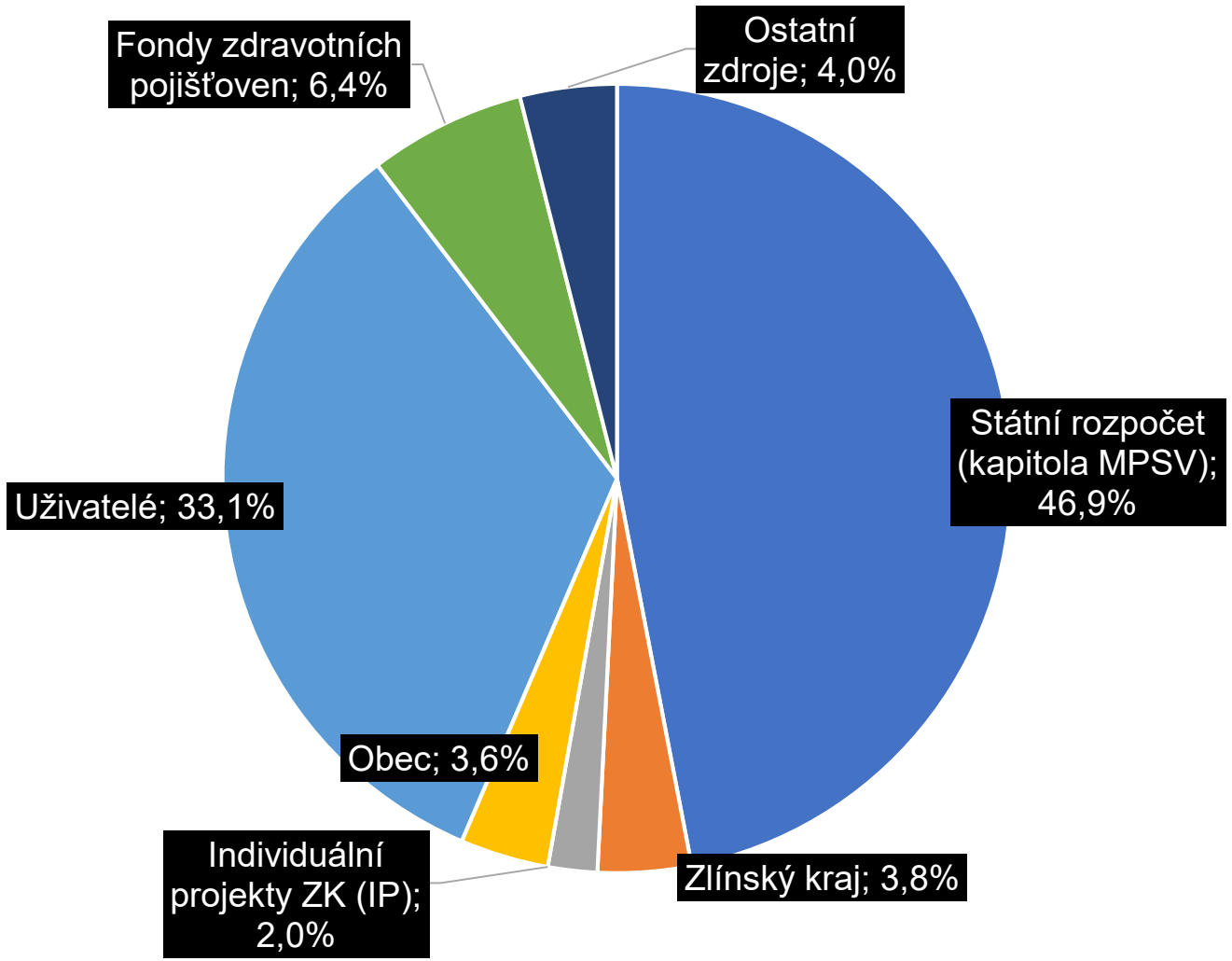
SO ORP Uherské hradiště
financování sociálních služeb – rok 2020

- Počet obcí v ORP: 48
- Počet obyvatel obcí v SO ORP celkem: 90.117
- Podíl obcí s příspěvkem: 52 % (25 obcí)
- Podíl obyvatel obcí s příspěvkem: 83 %
- Počet obyv. SO ORP UH / počet obyv. ZK: 16 %
- Příspěvky obcí v SO ORP UH / příspěvky obcí ZK: 6 %

Druhy SSL s nejvyššími příspěvky od obcí v SO ORP UH:

- Pečovatelská služba 46 %
- Azylové domy 24%
- Domovy pro seniory 6 %
- Kontaktní centra 6 %

Financování sociálních služeb dle podílu zdrojů 2021

Zdroj dat: KISSoS

Financování sociálních služeb ve Zlínském kraji pro rok 2022

FINANČNÍ PODPORA		VÝŠE FINANČNÍ PODPORY
Finanční podpora ze státního rozpočtu (MPSV) pro rok 2022	Požadavek Zlínského kraje o dotaci ze státního rozpočtu (MPSV)	**1 818 869 000 Kč**
	Dotace ze státního rozpočtu Zlínskému kraji na základě Rozhodnutí MPSV	**1 365 056 755 Kč**
		cca 75 % z požadavku ZK 2022 o 453.812.245 Kč méně oproti požadavku ZK 2022 o 111.979.185 Kč méně oproti dotaci ze SR roku 2021 cca o 7,6 % méně oproti dotaci ze SR roku 2021
Finanční podpora z rozpočtu Zlínského kraje pro rok 2022	**Finanční podpora z rozpočtu Zlínského kraje CELKEM**	**93 791 720 Kč**
FINANČNÍ PODPORA 2022 CELKEM		**1 458 848 475 Kč**

Bez finančních prostředků veřejných zadavatelů (stát, kraj, obce) nelze zajistit finanční stabilitu, udržitelnost Sítí sociálních služeb ve Zlínském kraji.

Bez navýšení finančních prostředků veřejných zadavatelů není možný rozvoj Sítí sociálních služeb ve Zlínském kraji.

Děkuji za pozornost

Kontakt:

Ing. Lenka Kapustová

vedoucí oddělení plánování a rozvoje sociálních služeb

Krajského úřadu Zlínského kraje

tel. 577 043 310

lenka.kapustova@kr-zlinsky.cz

Zlínský kraj

Kraj bez hranic